

УКРАЇНСЬКА ПРЕСОВА СЛУЖБА.

Видання Головної Редакції.

15 квітня 1940.

Ч. I а.

ЛЕКТОРАТ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ.

Скандинавія.

Дойче Альгемайне Цайтунг з 10 квітня.

В день виступу німецької армії проти Данії й Норвегії склав мін. Рібентроп заяву перед закордонною пресою, в якій сказав м.ін.: "Довершений учора врыв в територіальні води шляхом закладення мін й затоплювання Англією й Францією всієї прибережної плавби без ніяких острогов - є тільки першою частиною знаного нім. урядові плану Британії. Друга частина мала бути, згідно інформації нім. уряду, зреалізована негайно після цього. Вона полягала в окупації цілої Скандинавії, цебто Данії, Норвегії як тех Швеції, бо тільки шляхом зайняття Швеції були б Англія й Франція у змозі відрізати Німеччину від достав заліза зо Швеції. Англійсько-Французькі частини мали опісля якнайскорше пробитися на південь Скандинавії й з півночі вирватися в Німеччину. Але від деякого часу має нім. уряд інформації, що на цілій території Норвегії перебувають англійські й французькі старшини ген. штабу й адміраліції, щоб устійнити й підготовити точки десантів та сплянувати марш на південь".

Газлер Нехріхтен з 10 квітня.

В статті свого військового співробітника так зясовує швайц. щоденник військово-політичні цілі Німеччини з зайняттям Данії й Норвегії: "Мілітарно: Німеччина добуває через Данію й Норвегію в своє посідання незвичайно довгий беріг, положений напроти англійських східних берегів. Норвезький беріг з його безчисленними, частинно засягаючими глибоко в континент фьордами й численними, легкими до оборони пристанями надається особливо добре як база для інтензивної морської й повітряної війни проти англійського острова. Вона добуває в данії добру пристань у Есберг на західнім данським березі, а посідання данії й Норвегії вможливають їй повне опанування Категату, доступу до Балтійського моря. Вона добуває в обох країнах нові цінні джерела харчового й сирівцевого постачання. Коли б вона мала опанувати це й Швецію, чого треба очікувати, то здобула б ще й цілі поклади шведського заліза. Політично: Німеччина осягає принаймні дуже цінні й з великим питомим тягарем атути, які могла б на випадок можливого компромісового мира кинути на терези, щоб тимробом більше задерлати з своєї дотеперішньої добучі. А на випадок переможної війни стала б Німеччина вже сьогодні далеко найпотужнішою потугою Європи... Найважливіший вислід досі так успішно започаткованої операції лежить, здається мені, в психологічній площині, яка покликана й у цій війні відограти вирішальну роль: Гітлер перебрав своїм блискавичним почином знова ініціативу в руки й приписав противникові закон дії. Німецькі маси видять ці великі успіхи й дістають нову відвагу для дальшої видерлиivosti й для нових жертв.. Коли б навіть аліянтам мав т.т. удар удатися вповні або частинно, то сполука з базами в Англії була б наражена на постійні загрози й вимагала б постійно дуже значних сил... Тому можна поставити питання, чи не шукати б однієї з головних цілей, які поставив собі німець, займаючи Скандинавію, в тому, щоб відтягнути значні сили аліянтів з поля війни на заході й згодом в відповідну хвилину з тим більшими виглядами успіху перейти й там до головного удару".

Месаджеро з 11 квітня.

З Лондону подає італ. щоденник наступні користи для аліянтів з поширення війни на північ: "Британія увільнилася від тієї перешкоди, яку творила для переводження більшої нейтральності східньої частини Північного моря; нарешті здійснилася її мрія відкрити новий фронт операцій на ворожому крилі; скандинавська торговельна флота, що від давна майже вся є поза власними портами, побільшить майже в цілості транспортні середники аліянтів; окупаційні німецькі сили в Норвегії найдуться скоро в невидерлимій ситуації ще більше завдяки опануванню Британією моря, ніж місцевому спротиву, якого треба очікувати".

Ціккольо з 11 квітня.

За лондонськими Таймсами подає римський щоденник наступний образ англ. втрат або німецьких користей на випадок успіху операції Німеччини на півночі: "Запас самої бензини має Данія резерву в 250 тисяч тон...поза Норвегію доставала

Англія 40 % залізної руди спеціального типу, на який наставлена англійська сталева індустрія. З Норвегії приходило теж 50 % марганцевої руди й 30 % молібдену, потрібних для продукції спеціальних сталей для фабрикації літакових моторів, а крім цього різні інші продукти, як папір, ацетилен, спеціальні альюмінієві голі й под."

Джорнале д Італія з 11 квітня.

На цю ж тему подає дальші дані й цей щоденник: "Англіїці тратять доставку беконів, масла, яєць, мінералів, трюну, земних продуктів взагалі... Напротязі 1933 року цебто в часі, до якого відносяться найновіші існуючі статистики - британський імпорт продуктів, головно інтересуючих Норвегію й Данію, був наступний: сало, імпорт з цілого світу 31 млн. штерл. а з Данії - 16 млн. штерл.; целюльоза, 16 млн., з чого з Норвегії - 2,8 млн.; риба свіжа й морожена, 2,3, з чого з обох сканд. країн - 1,4. Експорт вугілля 33 млн. штерл., з чого 4 млн. до обох сканд. країн; мануфактура 26,3, з чого до обох вгорі названих держав - 1 млн., бавовняні вироби 32 млн., з чого до обох вгорі названих - 1,3".

Ця ж число газети приносить вістку, що з обох заморських посілостей Данії - Індії й Гренляндії - має Англія мати на оці першу, а Канада другу, щоб на випадок німецької загрози негайно окупувати обі країни й недопустити до заволодіння ними німцями.

Газетер Нахріхтен з 13 квітня.

"Льондон... Є очевидне, що Англія в разі потреби кине на терен операцій на північці всю величезну потугу британської Гом Фліт. Коли б Англія програла цю битву, то вона вже майже програла б війну. Коли ж вона виграє її..., то війни вона ще не виграла, але причиниться до її скорочення. Виграти цю битву, значить пробити брит. флоті шлях у Балтійське море. Це ж означало б повне відрізання сканд. заліза від Райху... Теперішня битва, про яку тут припускають, що вона потривати може ще довгі дні, доведе до рішення ще інші важні проблеми: становище Росії й Італії. Тут переконані сьогодні, що Німеччина тисне на обі потуги, щоб втягнути їх активно в боротьбу по своїому боці. Припускають, що обі потуги займуть своє становище відповідно до вислідів теперішньої рішальної боротьби. Коли уляжуть альянти, то рахуються в Льондоні, що прибуде їм ворогів, коли ж переможуть, то невстрявання обох названих держав у війну буде далі тривати... Врешті треба ще додати, що в Льондоні все більше ґрунту добуває теорія, що німецький випадок проти обох північних королівств є тільки маневром для відвернення уваги, і що треба вже в найближчих днях очікувати німецьких спроб пробиватися в зовсім іншим напрямі. Теж Черчилль заступав учора цей погляд й вичисляючи дальші можливі жертви німецького нападу, назвав Голяндію".

Балкан.

Гойче Альґемейне Цайтунґ з 13 квітня.

У статті п.н. Румунія після промови Молотова розглядає берл. щоденник суть російсько-румунського противенства. Під територіальним оглядом це противенство не глибоке, бо Бесарабія не може мати як простір надто великого значення для російського велита. Не є це теж "ніяке етнографічне питання - пише газета - бо румунських рутенців можна виміняти за живучих в СССР румунів". Іде на ділі про питання престижу Росії й можливу загрозу для неї з боку альянтів почерез Балкан. Відносно цього останнього нагадує нім. щоденник приклад проблематики Балтійкому. Росії треба дати й тут кілька точок мілітарного опору на Балкані й ця проблема була б розв'язана.

Тесаджуро з 11 квітня.

"Тукарешт... Вістки, які сюди наспіли з мадярських джерел, кажуть, що 7 німецьких дивізій сконцентровані тепер в районі Кракова... З ці дні поширилася серед звичайно добре поінформованих кругів румунської столиці вістка, що й Німеччина й Росія висловили перед Румунією побажання довідатися про її становище в обличчі останнього розвитку міжнародньої ситуації й чи вона згідна і надалі визнавати свої зобов'язання супроти обох цих країв".

Гойче Альґемейне Цайтунґ з 9 квітня.

Газета подає наступні дані про задержання румунами на Дунаю 5 британських транспортних пароплавів: "На покладі англ. кораблів знаходяться у великій кількості револьвери, сигналові пістолі, ручні гранати, кулемети, корабельні гарматки, водні бомби, міни а далі порожні картачі й кілька тисяч скриньок динаміту; а далі

онад сто перебраних за матрозів, заосмотрених в відповідні паспорти, англ. авіаторів спеціальних частин, 5 англійських старшин, кількох летунських старшин, технічний персонал англійських мінерів та піоніри... підтримання, що було детально по військовому підготоване, мало завданням, вчинити Дунай в поодиноких точках нездатним для господарського транспорту Німеччини, щоб цим робом не зашкодити торгівлю між південно-східними державами й Німеччиною... Румунські органи безпеки були змушені на основі подробиць, що стали відомі, задержати підрозділи кораблі в дунайській пристані Джіурджуя й прорешувати їх. Ревізія повністю підтвердила існуючі заперечення. На самому тільки одному кораблі відкрито понад 400 запальованих і задемірованих як транзитний товар скриньок з великою кількістю дуже чуткого вибухового матеріалу. Кораблі були до подробиць переіменовані в воєнні одиниці, здібні для мілітарних операцій, шляхом заосмотрення їх кулеметами й скорострільними гарматами... певні місця берегів Дунаю й воєнних застави мали бути висаджені в воздух, а через затоплення тягарових барж мали бути створені перепони в плаванні. Зрешті було в плані поодинокі часті Дунаю засіяти бомбами й засипати русло через кидання водних бомб".

Газлер Нахріхтен з 12 квітня.

"Вашингтон. Згідно вісток, які саме наспіли до Вашингтону, звернулася Німеччина в той самий момент, як ударила в Скандинавію, з новими домаганнями до прадунайських держав. Вони домагається, щоб вони дозволили німецьким гарматним суднам патрулювати вздовж цілої штрєки Дунаю й тим робом пильнувати транспорту нафти й харчів до Німеччини. Ці гарматні судна держалися б по середині струї, а їх залога не сходила б на беріг... Ситуація приймає на вазі зокрема через те, що 7 німецьких дивізій /біля 100 тисяч люда/ зайняли "відпочинкові позиції" в брєві біля мадярських кордонів, а дальших 100 тисяч люда приміщені в транкові. Ці вістки, які доставив департамент у Вашингтоні, є інтересні тем у звязку з вісткою Нім. Інформ. Бюро про мніні заміри мінувань на Дунаю Бритійського Секрет Сервіс. В Лондоні стає тепер яснє, яку ціль взагалі мала ця вістка".

Газлер Нахріхтен з 9 квітня.

"Рим... Англія, пише одна турецька газета, занехла в минулих роках достаточнє плепати свої господарські зносини з дунайськими й балканськими країнами, і тепер зацікавлено, щоб широким шляхом, себто через основування товариств для викупу товарів і т.п. розірвати широко розгалужені й міцні господарські вузли, які створилися Німеччиною вистежати зносинами й довголітніми зносинами з дунайськими й балканськими державами. Аліанти, думають тому в тугешніх дипломат. кругах, будуть скоріше чи пізніше всетаки поставлені перед мілітарну розвязку існуючих для них на Балкані завдань і konieczностей... Лема тому ніяких ослов для того, щоб на найближче майбутнє віддаватися оптимізму й за скорій самовпевненості відносно розвитку подій в дунайських і балканських просторах, як тем на Близькому Сході".

С . С . С . Р .

Газлер Нахріхтен з 11 квітня.

"Лондон. Заскочення в Москві німецькою інвазією Данії й Норвегії було не менше від ошоломлення в самій Скандинавії. В перших заявах з советського боку, які сюди наспіли, приходять передусім до слова мурба домірення німецької сили на північне ледове море".

Газлер Нахріхтен з 3 квітня.

"Лондон. ...Советська дипломатія вказує не тільки в Лондоні, але й у балтійських столицях на право, яке здобули Литва, Латвія й Естонія в заключених минулої осені договорах, користуватися транспортними можливостями по через російські пристані на Білому морі й на північному ледовому морі. В Балтійщині існує сираді сильніший інтерес для цих шляхів транспорту, які вможливили б відловити боюдай частину, такого живого перед війною, торговельного контакту цих країн з західною Європою. Німецькі воєнно-морські заходи в Балтійському морі вгратили б через те зично на успішности. Тем віддача Петсамо фінцям вказує в цьому ж напрямі... Критична оцінка німецької воєної господарки в одній сензаційній статті "Правди" натякає на причини такого становища. В Москві бажають очевидно не все ставити на німецьку карту, що її вигляди виграної тверезо розцінюють".